

A Critical Review on the Book ***Sports and Media, an Applied Approach***

Sara Keshkar*

Abstract

Sport and Media, an Applied Approach is a book for physical education students and sports communication enthusiasts, written by Hamid Ghasemi and Loghman Keshavarz. The research method was a critical philosophical exploration based on the critique of educational criticism. The experience and expertise of the authors guarantee readers' confidence in the book's content. The book is valuable for readers and most undergraduates of physical education. Comprehensible and simple text with suitable sentence structure, which helps to convey the message to the readers, is the most valuable point of the book. The book's contents, beginning with the introduction of basic concepts, definitions, and foundations and gradually leading to specialized and applied content and ultimately to the effects of the environment, including culture, rules, and policymakers on media performance, indicate a desirable order and logical relevance of the book's contents. There are some writing problems in Persian grammar due to the poor technical performance of the publisher and the book's editor. It can be a unique book, not only for the students but also for all who are interested in sports and media, just if the form and grammatical structure are reviewed and corrected.

Keywords: Book Review, Media, Sports, Applied Approach.

* Associate professor of sport management, Faculty of physical education and sport sciences, Allameh Tabataba'i University, Tehran, Iran, keshkar@atu.ac.ir

Date received: 07-07-2022, Date of acceptance: 30-10-2022

نقدی بر کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی

سارا کشر*

چکیده

کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی منبع درسی دانشجویان تربیت‌بدنی و کتابی مناسب برای علاقه‌مندان حوزه ارتباطات ورزشی است. مؤلفان کتاب دکتر حمید قاسمی و دکتر لقمان کشاورز هستند. روش تحقیق کاوش‌گری فلسفی - انتقادی با تکیه بر روش نقادی آموزشی است. ویژگی مؤلفان کتاب‌ها بر نحوه ارزش‌گذاری مخاطبان نقش دارد. تجربه و تخصص نویسندگان این کتاب ضامن اطمینان و اعتماد خوانندگان به محتوای آن است. این کتاب اثر ارزش‌مندی برای خوانندگان و عمدتاً دانشجویان کارشناسی تربیت‌بدنی است. قلم شیوا و ساختار ساده جملات برای تسهیل انتقال پیام از نکات ارزش‌مند این کتاب است. مطالب کتاب، که با ارائه مفاهیم اولیه و تعاریف و مبانی آغاز شده و به تدریج به مطالب تخصصی و کاربردی و در نهایت به تأثیرات محیطی شامل فرهنگ، قوانین، و سیاست‌گذاران در عملکرد رسانه منتهی شده است، حاکی از نظم مطلوب و ارتباط منطقی مطالب کتاب است که دربردارنده دامنه موضوعی، مفهومی، و کاربردی رسانه‌ها در ورزش است. اما کتاب مذکور دارای اشکالات شکلی، ظاهری، و هم‌چنین مشکلات نگارش دستور زبان فارسی است که در صورت رفع این مشکلات می‌تواند کتابی منحصر به فرد نه تنها برای دانشجویان، بلکه برای تمام علاقه‌مندان حوزه ورزش و رسانه باشد.

کلیدواژه‌ها: نقد کتاب، رسانه، ورزش، رویکرد کاربردی.

* دانشیار مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت‌بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران،
keshkar@atu.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۴/۱۶، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۰۸

۱. مقدمه

رسانه‌ها در دنیای امروز، که به عصر ارتباطات معروف شده است، سهم مهمی در زندگی انسان‌ها یافته‌اند، به طوری که به‌ندرت انسانی بر روی کره زمین یافت می‌شود که از رسانه‌های جمعی و خصوصاً رسانه‌های نوین بی‌بهره باشد. رشد ارتباطات و به‌کارگیری رسانه‌ها در جهان امروز آن را به یک دهکده جهانی تبدیل کرده است. رسانه‌ها در ارتباط مردم جهان از این سوی به آن سوی کره خاکی نقش مهمی دارند، به طوری که اگر در جهان حادثه‌ای رخ دهد تمام جهان از آن باخبر می‌شوند. جنگ‌ها، اتفاقات طبیعی، مثل زلزله و سیل، اتفاقات سیاسی، و حتی شیوع یک بیماری از اخبار و پیام‌هایی است که رسانه‌ها به گوش جهانیان می‌رسانند. رسانه‌های جمعی و شبکه‌های اجتماعی در زمان شیوع جهانی بیماری کرونا مردم جهان را به هم نزدیک ساخت و موجب شد تا مردم ملل مختلف از وضعیت هم باخبر باشند، یک‌دیگر را حمایت کنند، برای مقابله با بیماری روش‌های مؤثر را به هم بیاموزند، و خلاصه این که مردم جهان به‌پاس ارتباطات رسانه‌ای درد مشترک و دغدغه مشترک یافتند. در این میان، ورزش به‌عنوان پدیده‌ای جهان‌شمول از طریق رسانه‌ها قابل‌دستیابی است و ورزش‌کاران نخبه یک کشور در بین مردم جهان جایگاه مهم و اثرگذاری دارند، به طوری که دیگر نمی‌توان یک ورزش‌کار را متعلق به یک کشور دانست، بلکه ورزش‌کاران نخبه متعلق به طرف‌دارانشان در تمام جهان هستند و الگوی اثرگذاری بر زندگی آن‌ها تلقی می‌شوند. روی‌دادها و مسابقات ورزشی، آموزش نحوه ورزش کردن، آشنایی با اماکن و رشته‌های ورزشی جدید، و به‌طور خلاصه ابعاد گسترده صنعت ورزش از موضوعات موردعلاقه اصحاب رسانه برای انعکاس آن به علاقه‌مندان و مشتریان جهانی ورزش است و در این خصوص آموزش دانشجویان رشته تربیت‌بدنی، به‌عنوان سکان‌داران آتی رسانه‌های ورزشی کشور، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. یکی از ابزارهای آموزشی مهم برای ارتقای سطح اطلاعات و دانش دانشجویان و علاقه‌مندان حوزه ورزش کتاب است که به‌عنوان ابزار آموزشی قابل‌دست‌رسی و دستیابی آسان برای فراگیران محسوب می‌شود و چنان‌چه این ابزار از ویژگی‌های لازم و مطلوب برخوردار باشد نقش مؤثری بر ارتقای یادگیری دانشجویان خواهد داشت. کتاب ابزاری برای برقراری ارتباط بین دو ذهن است. نویسنده کتاب از طریق کلمات و تصاویر یک متن قصد دارد پیامی را به خواننده منتقل کند و در ذهن او اثر بگذارد. متن کتاب می‌تواند در خواننده اثرگذار باشد و یا هیچ اثری در او نداشته باشد، گاهی اوقات، این اثرگذاری مطابق خواست و تمایل

نویسنده است و گاهی به‌شکلی متفاوت. ناقد کتاب، با به‌اشتراک‌گذاردن نظرهای خود در مورد یک کتاب، می‌تواند این پیام را منتقل کند که آیا کتاب مورد نظر، به‌عنوان یک ابزار ارتباطی، موفق به برقراری ارتباط بین نویسنده و خواننده کتاب شده است یا خیر؟ ناقد نه تنها می‌تواند اظهار کند که متن کتاب حاوی چه اطلاعاتی است، بلکه می‌تواند بیان کند که چه آثاری بر او داشته است. بنابراین، نقد و بررسی کتاب گویای محتوایی است که کتاب ارائه می‌دهد و نیز این‌که کتاب چگونه در خواننده اثر می‌گذارد (Bazerman 2010).

از آن‌جاکه انسان‌های عصر حاضر با آرا، نظرها، و دیدگاه‌های مختلفی مواجه‌اند، که رسانه‌ها به آن‌ها منتقل می‌کنند، بسیاری از فلاسفه معتقدند که فراگیران دنیای امروز به تفکر انتقادی نیاز دارند تا از طریق نقد و بررسی آرا و نظرهای مختلف آن‌چه را که بهترین است انتخاب کنند (صادقی و انوری ۱۳۸۵) و به این منظور نقادی، به‌عنوان ابزاری در خدمت تفکر انتقادی، مورداستفاده صاحبان اندیشه قرار گرفته است تا در انتخاب اصلح از بین آثار علمی - آموزشی برای آموزش اثربخش فراگیران به‌قضاوت بنشینند. نقادی صرف‌نظر از برداشت منفی آن‌که به ایرادها و خرده‌گیری‌هایی نادرست اشاره دارد و هدف آن بی‌ارزش جلوه‌دادن دیگران و آثار آن‌هاست در برداشت مثبت و ارزش‌مند آن نوعی انتقاد سازنده است که به‌منظور بهبود و اصلاح آثار علمی تولیدشده در زمینه‌های مختلف تأکید دارد. در این‌گونه نقادی ناقد، به‌عنوان قاضی بی‌طرف و منصف، قضاوتی مستند و معتبر ارائه می‌دهد (مجتهدی ۱۳۶۳؛ به‌نقل از رهنما و دیگران ۱۳۹۲). هم‌چنین، جان دیویی تفکر انتقادی را نقدی سازنده در قالب عبارت «تردید سالم» می‌داند که طی آن از تعجیل در قضاوت پرهیز می‌شود و از نظر او نقد بررسی فعال و دقیق هر عقیده و دانش است (Dewey 1910). به این لحاظ، نقد کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی به‌عنوان ابزار آموزشی دانشجویان رشته تربیت‌بدنی و هم‌چنین علاقه‌مندان به حوزه ارتباطات ورزشی انتخاب شد تا از ابعاد مختلف موردبررسی و نقد قرار گیرد و در فرایند نقد کتاب حاضر تلاش شد که با نگرشی علمی به بررسی وجوه مختلف آن پرداخته شود، تا به این ترتیب ارزش‌های کتاب حاضر به‌عنوان منبع مطالعاتی معرفی شود. به‌منظور نقد کتب معمولاً مواردی چون موضوع کتاب، کیفیت مطالب کتاب، نویسنده مجزا یا چند نویسنده، فصل‌ها یا بخش‌ها، پیش‌گفتار، و این‌که چه کسی آن را نوشته است، منابع، فهرست، شماره استاندارد بین‌المللی کتاب (ISBN)، کیفیت کاغذ و چاپ، کیفیت عکس، تصاویر در صورت وجود، نکات مهم در فصول مختلف جعبه را برجسته کنید، قیمت، چاپ کلی، و صحافی

موردتوجه ناقد قرار می‌گیرد (Jawaid and Baig 2019). بر این اساس، سعی شده است در مقاله حاضر، پس از معرفی کتاب در بخش معرفی اثر، به نقد آن در سه قالب کلی توصیف شکلی یا ظاهری، محتوا، و ارزیابی پرداخته شود.

۲. روش‌شناسی

روش تحقیق در مقاله حاضر از نوع کاوش‌گری فلسفی - انتقادی با تکیه بر روش نقادی آموزشی است. برای نقادی آموزشی سه بعد اساسی شناسایی شده است که عبارت‌اند از: توصیفی، تفسیری، و ارزش‌یابی. توصیف یعنی به‌تصویرکشیدن کیفیت‌های موجود در برنامه درسی، حقایق اساسی و مهم آن، و همچنین زمینه وسیع‌تری که برنامه در آن قرار دارد (ویلیز ۱۳۸۷؛ بارون ۱۳۸۷). تفسیر یعنی نسبت‌دادن معانی به موقعیت؛ معانی‌ای که می‌توانند از درون یا بیرون برنامه درسی حاصل شوند. البته، این گام از نقادی آموزشی نیازمند در نظر گرفتن معیارهایی برای نقد است؛ معیارهایی که می‌توانند براساس یک بافت تاریخی، نظریه‌های مختلف علمی، و غیره تدوین شوند. ارزیابی نیز شامل اظهارنظر درباره شایستگی و ارزش کل موقعیت یا اجزای آن است (حسینی و دیگران ۱۳۹۴). براساس این مراحل، تدوین و معرفی معیارهایی برای نقادی کتاب ضروری است. بررسی مبانی نظری و پیشینه پژوهشی مرتبط نشان می‌دهد که معیارهای متعددی برای نقد کتاب وجود دارند. در برخی از مقالات، معیارهای شکلی، محتوایی، خاستگاه اثر، و نحوه کاربرد اثر توسط دانشجویان موردتوجه قرار گرفته است (رشیدی و امینی ۱۳۹۸). در برخی دیگر، تحلیل شکلی و محتوایی در دو قالب امتیازها و کاستی‌های کتاب و در نهایت نتیجه‌گیری که معادل ارزیابی و کاربرد کتاب است ارائه شده است (رضوی ۱۳۹۴). گروهی دیگر از نقادان کتاب تمایل دارند در کنار تحلیل ابعاد شکلی و محتوایی به مقایسه اثر موردنقد و کاربرد آن با سایر کتاب‌های مشابه بپردازند و همچنین، در کنار تحلیل محتوایی و شکلی کتاب، خودشان به ارائه مطالبی تکمیلی به محتوای کتاب در قالب نکات قابل تأمل در نقد کتاب بپردازند (پیرائی ۱۳۹۶). اما آنچه در تمام نقدهای موجود در خصوص کتاب‌های مختلف، خصوصاً کتاب‌های درسی، انجام شده است نشان می‌دهد که چهارچوب نقادی آموزشی ویلیز (۱۳۸۷) شامل سه معیار توصیف، تفسیر، و ارزیابی محور توجه اکثر محققان و ناقدان بوده است. بر این اساس، نقد کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی نیز براساس الگوی فوق و با معیارهای تحلیل شکلی، محتوایی، و ارزیابی کلی و کاربردی کتاب صورت گرفته است

که در هر بخش نکات قوت و ضعف کتاب، درعین توصیف، تفسیر و ارزیابی شده است و نهایتاً ارزیابی کلی در قالب نتیجه‌گیری درخصوص کاربرد کتاب ارائه شده است. ابزار پژوهش برای جمع‌آوری داده‌های تحقیق شامل پرسش‌نامه ترکیبی مبتنی بر «چک‌لیست نقد کتب درسی دانشگاهی شورای بررسی متون و کتب علوم انسانی» و هم‌چنین چک‌لیست نقد کتاب مبتنی بر مدل نقد بازرمن بود. این پرسش‌نامه از ۲۴ سؤال دارای دو بخش کلی شکلی و محتوایی تشکیل شده بود. پرسش‌های بخش شکلی عبارت بودند از: ابعاد جامعیت صوری، فنی، و ظاهری، نگارشی و ویرایشی، و روان و رسابودن. پرسش‌های بخش محتوایی عبارت بودند از: نظم منطقی، کمیت و کیفیت منابع، تحلیل، نوآوری، مبانی، انطباق و جامعیت، نحوه کاربرد ابزارهای علمی، اصطلاحات تخصصی، رویکرد کلی، و درنهایت جنبه کاربردی بودن کتاب برای اهداف آموزشی که در این تحقیق مورد استفاده قرار گرفت. در روش نقد بازرمن، پس از بررسی جنبه‌های شکلی و محتوایی کتاب، به کاربرد آن به‌عنوان یک ابزار آموزشی در یک کل به‌هم‌پیوسته تأکید می‌شود (Bazerman 2010).

۳. یافته‌ها

در این بخش، نتایج بررسی و تحلیل نقادان کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی در بخش‌های ویژگی‌های ظاهری و ویژگی‌های محتوایی و تفسیر اثر براساس ساختار و معیارهای انتخاب‌شده نقد ارائه شده است.

۱,۳ معرفی اثر

قبل از شروع به ارائه یافته‌های حاصل از بررسی و نقد کتاب موردنظر گفتنی است که در هر مقاله نقد و بررسی کتاب ابتدا به معرفی اثر پرداخته می‌شود و بهترین شکل معرفی اثر عبارت است از: عنوان، نویسنده، محل انتشار، ناشر، تاریخ انتشار، تعداد صفحات کتاب، و قیمت (ibid.: 128). بر این اساس، در ادامه، مطابق الگوی ذکرشده، به معرفی کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی پرداخته می‌شود.

کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی اثری تألیفی است که توسط دکتر حمید قاسمی و دکتر لقمان کشاورز به‌رشته تحریر درآمده است و وظیفه ویراستاری ادبی آن برعهده عطاءالله محمدعلی‌نژاد بوده است. چاپ اول این کتاب در سال ۱۳۹۷ توسط

نقدی بر کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی (سارا کشکر) ۱۶۳

انتشارات علم و ورزش در دویست نسخه منتشر شده است. این کتاب ۱۵۵ صفحه و از هفت فصل شامل عناوین زیر تشکیل شده است:

فصل اول: اهمیت و نقش رسانه‌های جمعی در ورزش؛ فصل دوم: ورزش‌های رسانه‌ای و رسانه‌های ورزشی؛ فصل سوم: گزارش‌نویسی و خبرنگاری ورزشی؛ فصل چهارم: اصول اجرا در برنامه‌های رسانه‌های ورزشی؛ فصل پنجم: مسائل اخلاقی و حقوقی در وسایل ارتباط جمعی؛ فصل ششم: نقش رسانه‌ها در گسترش ورزش در جامعه؛ فصل هفتم: نحوه سیاست‌گذاری در رسانه‌ها.

هر فصل با معرفی اهداف کلی و هدف‌های یادگیری در زیر تیترو مربوط به شماره و عنوان فصل شروع می‌شود و در پایان هر فصل خلاصه‌ای از محتوای فصل ارائه شده است و پس از آن سؤالات چندگزینه‌ای برای خودآزمایی خواننده از میزان یادگیری مطالب فصل ارائه شده است که پاسخ‌های درست این سؤالات در بخش پیوست کتاب در قالب پاسخنامه ارائه شده است.

منابع مورد استفاده در کتاب، پس از فصل هفتم، در دو بخش منابع فارسی و لاتین قرار دارد و پس از آن، همان‌طور که کمی پیش‌تر اشاره شد، پاسخنامه سؤالات خودآزمایی و پس از آن زیرنویس‌های لاتین فصول در یک صفحه ارائه شده است.

قیمت این کتاب پانصد هزار ریال معادل پنجاه هزار تومان است و آن‌طور که در بخش پیش‌گفتار مؤلفان آمده است، با توجه به سرفصل‌های درس «فعالیت‌های رسانه‌ای در ورزش» مختص دانشجویان کارشناسی رشته تربیت بدنی تولید شده است.

۲,۳ معرفی نویسندگان کتاب

ویژگی‌های مؤلفان کتاب‌ها بر نحوه ارزش‌گذاری آن توسط مخاطبان، ناشران، و فروشندگان کتاب نقش دارد و در خصوص کتاب‌های علمی-آموزشی، هرچه نویسندگان از ویژگی تخصص و تجربه کافی برخوردار باشند، کتاب ارزش بیشتری در نظر مشتریان، ناشران، و فروشندگان خواهد یافت (کشکر و دیگران ۱۳۹۲). از این رو، اولین مرحله از ارزش‌یابی و نقد هر کتابی پاسخ به این سؤال است که چه کسی با چه ویژگی کتاب مورد نظر را به رشته تحریر درآورده است؟ آیا نویسنده از نظر علمی در سطحی قرار دارد که اثر را تولید کند؟ موقعیت علمی مؤلف در محافل آکادمیک به چه میزان است؟ (دهقانی ۱۳۸۶). بر این

اساس، برای نقد کتاب ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی، که اثری تألیفی است، ابتدا به معرفی و بررسی ویژگی‌های نویسندگان آن پرداخته شده است. کتاب رسانه و ورزش، با رویکردی کاربردی اثر تألیفی دکتر حمید قاسمی و دکتر لقمان کشاورز است. دکتر حمید قاسمی متولد ۱۳۵۰ عضو هیئت علمی رشته مدیریت ورزشی دانشگاه پیام‌نور است که نامی آشنا در حوزه ارتباطات و رسانه‌های ورزشی است و عمده کتاب‌های تولیدشده در حوزه مذکور حاصل کوشش و تلاش مستمر اوست. حمید قاسمی که دانش‌آموخته رشته مدیریت ورزشی است و هم‌چنین به‌طور مشخص در رشته ارتباطات نیز دارای مدرک کارشناسی ارشد است. او سال‌های بسیاری از عمر کاری خود را به‌موازات عضویت در هیئت علمی دانشگاه در بخش ورزش سازمان‌های رسانه‌ای کشور در جایگاه مدیر رسانه، خبرنگار، تهیه‌کننده، نویسنده، ... طی کرده است و در پرونده کاری او سابقه خدمت در جایگاه معاونت ارتباطات و امور فرهنگی سازمان تربیت‌بدنی وقت، مدیر گروه ورزش و سرگرمی شبکه جهانی جام‌جم، و رئیس رادیو ورزش ثبت شده است. بر این اساس، عمده تولیدات علمی او در حوزه مدیریت ورزشی و به‌ویژه ارتباطات و رسانه‌های ورزشی بوده است. نام‌برده دارای کتاب‌های تألیفی و ترجمه متعدد و هم‌چنان مقالات و طرح‌های بسیاری در حوزه مذکور است و به این لحاظ می‌توان نتیجه گرفت ایشان از دانش، توان‌مندی، و تجربه کافی برای خلق اثر حاضر برخوردار است. دکتر لقمان کشاورز، به‌عنوان نویسنده دیگر کتاب رسانه و ورزش، با رویکردی کاربردی، نیز عضو هیئت علمی مدیریت ورزشی دانشگاه پیام‌نور و ورزش‌کار رشته تکواندو و متولد ۱۳۴۹ است. دکتر کشاورز دارای تألیفات متعدد در حوزه مدیریت ورزش است. اثر حاضر دومین کتاب تألیفی او در فضای ارتباطات و رسانه‌های ورزشی است.

از آن‌جاکه کتاب موردنظر برای دوره‌های آموزشی دانشجویان رشته تربیت‌بدنی، به‌عنوان کتاب درسی، به‌رشته تحریر درآمده است، تجربه و تخصص نویسندگان کتاب رکن مهمی در انتقال مفاهیم و معانی قابل‌اعتماد توسط کتاب تولیدشده به دانشجویان است و بر این اساس ویژگی‌های نویسندگان این کتاب ضمانت لازم برای اطمینان و اعتماد خوانندگان به محتوای کتاب را فراهم می‌کند و به‌طور خلاصه می‌توان گفت این کتاب توسط اهل فن نوشته شده است.

از نظر ویژگی‌های موردنیاز برای تألیف کتاب حاضر کاستی قابل‌توجهی در مشخصه‌های نویسندگان وجود نداشت. هرچند بهتر بود نویسنده دوم از سابقه تخصصی بیشتری

درخصوص موضوع کتاب بهره‌مند می‌بود. اما به‌رحال دانش تخصصی نویسنده اول کتاب این مشکل را برطرف کرده است.

۳,۳ تحلیل شکلی اثر

در این بخش به توصیف و تحلیل شکل و ظاهر کتاب پرداخته شده است. به این منظور، از صورت بیرونی کتاب شامل مشخصات جلد و بخش‌های مرتبط به آن شروع و سپس به مشخصات داخل کتاب پرداخته شده است.

۱,۳,۳ جلد

امتیازات: رنگ‌های به‌کاررفته از نظر انتخاب طیف و ترکیب زیبا و جذاب است و تلفیق رنگ سبز چمن با آبی آسمان و رنگ مشکی به‌همراه استفاده از خطوط منحنی نمایی از حرکت را به ذهن متبادر می‌سازد که برای کتاب‌های ورزشی کاملاً مناسب است. استفاده از توپ فوتبال نشان می‌دهد که محتوای کتاب ورزشی است.

کاستی‌ها: قرارگیری میکروفون در کنار توپ بر روی زمین چمن استفاده ناشیانه‌ای است که از کم‌ترین مهارت‌های فنی در تصویرسازی برخوردار است و این امر نه‌تنها از زیبایی تصویر پس‌زمینه می‌کاهد، بلکه معنای مناسبی از آن به ذهن متبادر نمی‌شود و در مجموع نشان‌دهنده این امر است که گرافیکست از تخصص کافی برخوردار نبوده است.

۲,۳,۳ عطف (شیرازه)

امتیازات: درج نام نویسندگان و عنوان کتاب در بخش عطف کتاب رعایت شده است. عطف یا شیرازه کتاب از مهم‌ترین بخش‌های بصری کتاب است، زیرا قسمت عطف کتاب است که در کتاب‌هایی که در کتاب‌خانه قرار دارند خودنمایی و هویت کتاب را مشخص می‌کند و تأثیر مستقیمی در فروش کتاب و بازاریابی آن خواهد داشت. بنابراین، یکی از مهم‌ترین بخش‌های کتاب که در طراحی باید به آن توجه داشت قسمت عطف جلد کتاب است. به همین دلیل است که اصلی‌ترین قسمت جلد کتاب محسوب می‌شود و آغازکننده تعامل کتاب با خواننده است (Mattern 2011). بنابراین، باید اطلاعات ثبت‌شده در عطف کتاب کامل و طراحی آن مجزا از سایر قسمت‌های جلد کتاب باشد. بر این اساس، درج نام و عنوان در عطف کتاب حاضر از مزایای آن به‌شمار می‌رود.

کاستی‌ها: در بخش شیرازه کتاب، نام کتاب و مشخصات نویسندگان در نهایت بی‌دقتی درج شده است، به طوری که بخشی از نام کتاب و نویسندگان خارج از فضای شیرازه قرار گرفته است. این امر حاکی از عدم محاسبه دقیق عطف یا شیرازه کتاب و اندازه فونت مشخصات درج شده در این بخش است. از آن‌جاکه مدیریت اطلاعات در کتاب‌خانه‌ها به سمت جست‌وجوی منابع توسط مراجعان سوق یافته است، لذا طراحی و رنگ بخش عطف کتاب در یافتن موضوعات مناسب به خوانندگان کمک می‌کند (Lee et al. 2008). بنابراین، رنگ عطف کتاب اهمیت دارد و در کتاب مورد بحث از تقابل مناسب رنگ زمینه و نوشتار استفاده نشده است و به همین دلیل سهولت در یافتن این کتاب در قفسه کتاب‌خانه را تحت تأثیر قرار داده است.

۳،۳،۳ پشت جلد

امتیازات: رنگ آمیزی پشت جلد هم که در امتداد تصویر روی جلد است هم‌چنان زیبا و چشم‌نواز است. رنگ سبز چمن با دورنمایی مبهم از فضایی دور و آسمانی آبی احساس مطلوبی به خواننده کتاب منتقل می‌کند.

کاستی‌ها: محتوای پشت جلد حاوی مشخصات نویسندگان به زبان انگلیسی است. در این بخش، درج هویت علمی نویسندگان با استفاده از PhD در حالی انجام شده است که درجه علمی نویسندگان نیز درج شده است که روش معمول و درستی برای معرفی درجه علمی نویسندگان نیست، چون وقتی درجه علمی به صورت استادیار، دانشیار، یا استاد درج می‌شود، خود، نماینده داشتن مدرک دکتری است و درج PhD در کنار درجه علمی نشان‌دهنده عدم اطلاعات کافی گرافیست و ناشر از روش معمول معرفی هویت علمی نویسندگان کتاب است.

۴،۳،۳ صفحه عنوان

امتیازات: صفحه عنوان انعکاسی از مشخصات درج شده بر روی جلد است و حاوی نام کتاب، نام و مشخصات صاحبان اثر، و نام ناشر و لوگوی آن است که در بخش بالایی صفحه با کالیگرافی بسم الله الرحمن الرحیم مزین شده است و به نظر می‌رسد علت درج این کالیگرافی در صفحه مورد نظر به دلیل صرفه‌جویی در کاغذ و اجتناب از تخصیص یک صفحه مجزا است.

کاستی‌ها: بلافاصله در صفحه بعدی فضای کاملاً سفید و خالی دیده می‌شود که در بخش انتهای سمت چپ پایین صفحه بازم نام کتاب نوشته شده است. این تکرار بی‌مورد موجب ضایع شدن برگ سفیدی از کتاب شده است و تکرار نام کتاب در جایی که در صفحه قبل درج شده است امری غیرفنی است.

۵,۳,۳ فیا

امتیازات: صفحه شناسنامه کتاب حاوی اطلاعات کتاب‌شناسی شامل مشخصات نویسندگان، رده‌بندی موضوعی، مشخصات ظاهری کتاب، و سایر اطلاعاتی است که به‌طور معمول در بخش کتاب‌شناسی درج می‌شود و به‌خوبی تنظیم شده است و در زیر آن لوگوی ناشر، نام کتاب، نویسندگان، و ویراستار، و اطلاعات تماس ناشر به‌خوبی درج شده است.

کاستی‌ها: در این بخش کاستی خاصی مشاهده نمی‌شود.

۶,۳,۳ پیش گفتار

امتیازات: شروع صفحه پیش‌گفتار با نام خداوند به‌شکل «به‌نام خداوند جان و خرد» آغاز شده است و سپس پیش‌گفتار با محتوای مناسبی ارائه شده است.

کاستی‌ها: با توجه به ذکر نام خداوند در صفحه عنوان کتاب، تکرار آن در این بخش بی‌مورد است. هم‌چنین، در انتهای پیش‌گفتار، امضای نویسندگان چپ‌چین شده است که حاکی از بی‌توجهی به قیود صفحه‌آرایی فارسی است.

۷,۳,۳ چهارچوب‌بندی صفحات

امتیازات: اکثر صفحات کتاب دارای چهارچوب‌بندی و سرصفحه است که به‌سهولت در یافتن مطالب و فصول کتاب می‌تواند کمک کند.

کاستی‌ها: سرصفحه (header) صفحات که در واقع به‌منظور کمک به خواننده برای تسهیل یافتن فصول موردنظر و هم‌چنین افزودن جلوه‌ای زیبا به صفحات کتاب استفاده می‌شود در این کتاب به‌شیوه‌ای غیرمعمول استفاده شده است. در صفحه ابتدایی هر فصل از کتاب که در آن شماره فصل، عنوان فصل، و اهداف کلی و جزئی به‌هم‌راه تصاویری در حاشیه درج شده است سرصفحه وجود دارد که بر آن نام کتاب درج شده است و در

صفحه بعد از آن که محتوای فصل با درج تیتیر مقدمه آمده است سرصفحه‌ای وجود ندارد و بلافاصله در صفحات بعد سرصفحه اضافه شده است که در سرصفحه‌های صفحات سمت راست نام کتاب و در سرصفحه‌های سمت چپ یکی از تیتیرهای موجود در صفحه راست یا چپ درج شده است! درج سرصفحه در صفحه ابتدایی هر فصل کاملاً غیرمعمول و بی‌فایده است، چون در همان صفحه نام و مشخصات فصل درج شده است و اضافه کردن سرصفحه به این صفحه، که لازم است فضایی متفاوت از صفحات دیگر کتاب داشته باشد، امری بی‌فایده است. از طرفی، معلوم نیست علت استفاده از سرصفحه در شروع بخش مقدمه فصول چیست و علاوه بر این در صفحات آتی به جای درج شماره و یا عنوان فصل از یکی از تیتیرهای موجود در صفحات سمت راست و یا چپ استفاده شده است که نه تنها به خواننده کمکی نمی‌کند، بلکه به پیچیدگی دسترسی به مطالب فصول افزوده است. علاوه بر این، مشخص نیست دلیل انتخاب و درج یک تیتیر در سرصفحه از بین چند تیتیر موجود در صفحات مربوطه چیست.

علاوه بر سرصفحه، وجود فضای خالی در برخی صفحات و هم‌چنین بی‌توجهی به یک‌سان‌سازی فاصله خطوط در بسیاری از صفحات کتاب از زیبایی آن کاسته است.

۸,۳,۳ تیتیربندی

امتیازات: تمام تیتیرهای اصلی و فرعی دارای شماره هستند و برای تشخیص ارتباط مطالب می‌تواند مفید باشد.

کاستی‌ها: شماره تیتیرهای کتاب از نظم منطقی برخوردار نیست. هرچند استفاده از شماره تیتیر با چهارچوب استفاده شده در کتاب مورد بحث در تیتیربندی کتاب‌ها معمول نیست، اما با وجود این امر و با توجه به گرایش مؤلف و ناشر به استفاده از این نوع شماره‌گذاری قاعده و نظم مشخصی در شماره‌گذاری‌ها لحاظ نشده است. به‌طور مثال، در صفحات ۱۲، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۱۷، و ۱۸ شماره تیتیر ۱-۲ برای شش تیتیر پشت‌سرهم استفاده شده است و یا در صفحات ۲۰ و ۲۱ شماره تیتیر ۱-۳ برای دو تیتیر متوالی استفاده شده است. این مورد در بسیاری از صفحات کتاب قابل مشاهده است. علاوه بر این، شماره‌های زیرتیتیرها (تیتیرهای دوم) هم با مشکل همراه است. به‌طور مثال، در صفحه ۱۹ درج شماره زیرتیتیر ۱-۷-۱ برای زیرتیتیر نظریه تزریقی تحت تیتیر اصلی «فرایند اثرگذاری رسانه‌ها بر مخاطب» با شماره تیتیر ۱-۲ بی‌تناسب است. در ضمن، در شروع هر فصل، که با تیتیر

«مقدمه» شروع شده است، از هیچ شماره تیتري استفاده نشده است. تکرار تیتري مشابه در برخی صفحات کتاب دیده می‌شود؛ به‌طور مثال، در صفحات ۱۶ و ۱۷ تیتري «انواع نقش و کارکرد رسانه‌های جمعی بر مخاطب» در این صفحات تکرار شده است.

۹,۳,۳ جداول

امتیازات: وجود جداول متعدد در کتاب موجب ساده‌سازی مفاهیم و درک آسان محتوای کتاب شده است. استفاده از جداول در خلاصه‌کردن مطالب و یادگیری بهتر کمک بسیاری کرده است؛ به‌طور مثال، جدول ۲-۳ در صفحه ۲۹، که به ارائه واژه‌های متداول لاتین برای مفهوم مسابقه استفاده می‌شود، به فهم بهتر مطالبی که به زبان بیگانه منتشر می‌شود و خبرنگاران از آن استفاده می‌کنند کمک بزرگی می‌کند و از آن‌جاکه دانشجویان کارشناسی سهم قابل توجهی در آینده شغل خبرنگاری در ورزش خواهند داشت، محتوای این جدول برای آن‌ها بسیار مفید خواهد بود.

کاستی‌ها: جداول در برخی موارد با بی‌تناسبی اندازه فونت کلمات با حجم فضای سلول‌های جدول مواجه هستند که این امر زیبایی جداول را دست‌خوش آسیب کرده است؛ به‌طور مثال، جداول شماره ۱-۵ و ۱-۱۰، و ۲-۴ از آن جمله است.

۱۰,۳,۳ شکل‌ها و تصاویر

امتیازات: در صفحات مختلف کتاب از تصاویر مختلف و مرتبط با موضوع استفاده شده است. این امر به ارتباط بهتر خواننده با موضوع کتاب کمک می‌کند و موجب زیبایی صفحات کتاب و فهم بهتر مطالب می‌شود.

ارتباط مفهومی تصاویر در فصول مختلف کتاب با محتوای فصل‌ها قابل تأمل و بازنگری است. تصویر ۱-۲ در صفحه ۳۹، که نشان‌دهنده سه خبرنگار در حال تهیه خبر با ابزارهای مختلف است که توپ فوتبال در گوش‌ها، چشم‌ها، و دهان آن‌ها قرار گرفته و حاکی از دیدن، شنیدن، و گفتن درباب فوتبال است، به‌خوبی با توضیح زیر عکس مرتبط است و نشان‌دهنده انتخاب و درج محل مناسب برای این تصویر است که انتقال‌دهنده اهمیت فوتبال در نظر خبرنگاران است.

کاستی‌ها: فرمت و اندازه تصاویر کتاب در تمام فصول کتاب یک‌سان نیست و بسیار متفاوت است و این امر به بی‌توجهی صفحه‌آرا در انتشار کتاب اشاره دارد. به‌طور حتم،

از آن‌جاکه تصاویر کتاب‌ها به زیبایی و حتی کمک به تسهیل انتقال پیام و یادگیری بهتر خواننده منجر می‌شود، بی‌توجهی به محل درج تصاویر در صفحات مربوطه، اندازه، و هم‌چنین یک‌سان‌سازی چهارچوب تصاویر کتاب (تصاویر با پس‌زمینه رنگی و بدون پس‌زمینه، وجود قاب‌عکس در برخی از تصاویر، و میزان شفافیت تصاویر) از اهمیت زیادی برخوردار است. هم‌چنین، برخی تصاویر استفاده‌شده در کتاب با توضیح عکس‌ها (کپشن) ارتباط محتوایی ندارد؛ به‌طور مثال، در صفحه ۲۱ تصویر مردی درج شده است که میکروفون در دست دارد و در هاله‌ای به رنگ سیاه قرار گرفته که ظاهراً خبرنگاری را نشان می‌دهد که درصدد مصاحبه است، اما توضیح زیر عکس این‌طور نوشته: «انواع رسانه و ورزش». بین کپشن با موضوع عکس‌ها ارتباط مفهومی وجود ندارد. مورد مشابه در صفحه ۱۲۳ شکل ۶-۱ دیده می‌شود.

۱۱،۳،۳ اندازه و ویژگی‌های واژه‌ها

امتیازات: یکی از مهم‌ترین جنبه‌های شکلی کتاب مربوط به اندازه و فرمت فونت‌های انتخاب‌شده در کتاب است. اندازه بزرگ فونت‌ها مطالعه راحت کتاب را موجب شده است. فاصله خطوط هم مناسب است و به مطالعه راحت کتاب کمک کرده است.

کاستی‌ها: در بسیاری از بخش‌های کتاب واژه‌های ترکیبی وجود دارد که به‌صورت جمع دو بخش کلمه استفاده شده است و بین این دو بخش علامت فاصله وجود دارد که شکل نامناسبی به این کلمات داده است؛ به‌طور مثال، کلمه «رسم - هاست» در صفحه ۲۱ و کلمه «مهم - ترین» در صفحه ۲۸.

۱۲،۳،۳ ویراستاری اثر

ویراستاری را می‌توان نوعی از هنر نویسندگی دانست. ویراستار با استفاده از مهارت خویش در نگارش و تسلط بر متون و دستور زبان قادر است تا هر نوشته‌ای را سامان بخشیده و ضمن تصحیح خطاهای متن به آن نظم دهد. اگر کتابی از ویراستاری خوبی برخوردار باشد، خوانش و فهم آن برای خواننده بسیار راحت و آسان است و در فهم و انتقال مطالب مشکلی پیش نمی‌آید. ویراستاری به سه نوع فنی، ساختاری-زبانی، و محتوایی (تخصصی) تقسیم می‌شود. رعایت قواعد هر سه نوع ویرایش و عاری کردن نوشته از نارسایی‌های مربوط به آن‌ها لازمه نشر آثار علمی-پژوهشی است (مختاری و دیگران ۱۳۹۴).

امتیازات: کتاب از وجود ویراستار بهره‌مند است. ویراستار کتاب رسانه و ورزش، با رویکرد کاربردی آقای عطاءالله محمدعلی نژاد هستند که، طبق اطلاعات درج‌شده در بخش مشخصات شناسنامه‌ای کتاب، وظیفه ویراستاری کتاب را برعهده داشته‌اند و انتظار می‌رود در خصوص هر سه نوع ویراستاری کتاب اصلاحات و تغییراتی را به‌منظور بهبود فهم و درک پیام کتاب اعمال کرده باشند.

یکی از مهم‌ترین امتیازات این کتاب استفاده از زبان ساده در متن است که نشان از توجه نویسندگان به اهمیت انتقال مطلوب پیام به خواننده کتاب را دارد. استفاده از زبان ساده امکان یادگیری آسان مطالب را برای خواننده فراهم ساخته است. مسلماً، پیچیدگی در بیان مطالب درسی در کتاب‌های درسی یادگیری را مشکل می‌کند، اما کتاب ورزش و رسانه به دلیل استفاده از زبانی ساده و سریع‌الانتقال موجب تسهیل یادگیری می‌شود. استفاده از زبان ساده و پرهیز از پیچیده‌گویی در کتاب‌های درسی رکن مهمی در یادگیری دانش‌آموزان و دانشجویان است.

کاستی‌ها: در بخش ویراستاری فنی، نشانه‌گذاری و سجاوندی کتاب مورد تأکید است و در این بخش مواردی وجود دارد که قابل توجه و بازنگری است. علامت‌گذاری و سجاوندی در بسیاری از جملات رعایت شده است، اما در برخی از فصول، به نسبت فصول دیگر، سجاوندی کم‌تر مورد توجه بوده است و همین امر مطالعه و فهم محتوای کتاب را با مشکل همراه ساخته است. هم‌چنین، وجود املائی نادرست کلمات در بسیاری از جملات نشان از بی‌توجهی ویراستار به تصحیح املائی آن‌ها داشته است؛ به‌طور نمونه، در صفحه ۶۷ در اولین خط کلمه «بنابراین»، که املائی اشتباه کلمه «بنابراین» است، تصحیح نشده است.

در ویراستاری ساختاری، کلمات ناآشنایی در کتاب مورد استفاده قرار گرفته است که بهتر بود به جای آن‌ها از واژه‌های معمول استفاده می‌شد و یا تعریفی برای آن‌ها ارائه می‌شد تا خواننده متوجه معنای مورد نظر نویسنده بشود؛ به‌طور مثال، در صفحه ۱۳، خط سوم از پاراگراف اول، از کلمه «زبان تنی» استفاده شده است که به نظر می‌آید منظور او «زبان بدن» بوده است و برای استفاده از این واژه نیاز به تعریف وجود دارد و یا به جای آن بهتر بود از واژه زبان بدن که معمول‌تر و قابل فهم‌تر است استفاده می‌شد و یا در صفحه ۳۶ استفاده از دو کلمه توزیع و پخش که در واقع معنای مشابهی دارند و در متن هیچ توضیحی درمورد تفاوت آن‌ها ارائه نشده است. از دیگر مشکلات این نوع ویراستاری می‌توان به نامفهوم بودن

برخی از جملات اشاره کرد؛ به‌طور مثال، جمله‌های «سبک اجرا باید قابل‌باور و غیرمصنوعی باشد تا اعتماد مخاطب را جلب کند، این قابلیت با گفتار صحیح، الگویی غیرساختگی به‌هم‌راه دانش لازم درخصوص وقایع، به‌وجود می‌آید» در پاراگراف دوم صفحه ۶۷ قابل‌فهم نیست و هم‌چنین اولین جمله در پاراگراف اول صفحه ۶۳ «خواندن در گفتار و گزارش نقش مستقیم داد» نیز نمونه‌ای دیگر از اشکالات ویراستاری ساختاری است.

در ویراستاری محتوایی، ویراستار به مفهوم جملاتی که احتمالاً از منبع غیرفارسی برگردانده شده توجه نداشته است؛ به‌طور مثال، در آخرین خط صفحه ۲۸ این‌طور آمده است: «روی‌دانشناسی به‌عنوان یک مقوله بسیار مهم در کار دست‌اندرکاران رسانه‌های ورزشی است» بهتر بود برای رفع ابهام در معنای این جمله به‌جای «در کار» از «وظایف» استفاده می‌شد. یا در صفحه ۹ آخرین سطر نوشته شده: «انواع نقش رسانه و ورزش بر یک‌دیگر را تشخیص دهد» که بهتر بود به‌جای کلمه نقش از «اثر» استفاده می‌شد. نمونه دیگر در صفحه ۱۵ اولین سطر از پاراگراف دوم درج شده است: «رسانه‌ها و ورزش نقشی مهم و روبه‌رشد بر یک‌دیگر دارند». در این جمله واژه «روبه‌رشد» موجب ابهام در مفهوم جمله شده است. علاوه‌براین، ذکر نام لاتین نویسندگان خارجی در زیرنویس ضروری است، اما در این کتاب موارد بسیاری وجود دارد که نیازمند ذکر نام لاتین محقق در زیرنویس است.

۴,۳ تحلیل محتوایی اثر

۱,۴,۳ پیوستگی مطالب

ارتباط منطقی بین مطالب هر فصل با فصل بعدی مانع از این می‌شود که خواننده تصور کند که هر یک از مطالب مندرج در فصل‌ها به‌شکل مجزا در رسانه‌ها کاربرد دارند، بلکه ارتباط فصول نشان می‌دهد کارکرد رسانه‌ها حاصل مجموعه به‌هم‌پیوسته‌ای از عوامل است. این امر نشان از وسعت‌نظر و تجربه نویسندگان بر سیر مرحله‌ای و منظم یادگیری مطالب توسط دانشجویان دارد.

امتیازات: سیر منطقی ارائه مطالب، که با ارائه مفاهیم و مبانی در حوزه رسانه و ورزش در فصل اول شروع شده است و سپس به مفهوم رسانه متصل می‌شود و انواع رسانه‌ها و نحوه کاربرد آن در ورزش موردتوجه نویسندگان قرار می‌گیرد، و سپس خروجی‌های رسانه

که در واقع محصولات رسانه‌ای نامیده می‌شوند در حوزه ورزش معرفی و ارزش هر یک در حوزه صنعت ورزش معرفی می‌شوند. در نهایت عوامل بیرونی اثرگذار در کارکرد رسانه‌ها در قالب اخلاق به منزله رکنی از فرهنگ جامعه و محدودیت‌های قانونی و سیاست‌گذاری پایان‌بخش فصول این کتاب است. در واقع، مطالب کتاب با نظم مطلوبی از دنیای کارکردهای درونی رسانه به آثار بیرونی و تأثیر و تأثر عوامل درونی و بیرونی در عملکرد رسانه‌ها مورد توجه و بررسی قرار می‌گیرد که گویای نظامی منطقی و موجد یادگیری مرحله‌ای متناسب با میزان اهمیت هر مرحله است.

کاستی‌ها: در خصوص پیوستگی مطالب کتاب، کاستی قابل توجهی مشاهده نمی‌شود.

۲,۴,۳ ارجاع به منابع

امتیازات: از آن‌جاکه نویسنده اول کتاب، خود، دارای سابقه طولانی و مؤثر و تجربه مطلوبی در حوزه رسانه‌های ورزشی است، لذا منطقی است که این انتظار از او وجود داشته باشد که به جای استفاده صرف از منابع دست‌دوم تجارب و دانش فردی خود را در تألیف و تصنیف کتاب به کار گیرد و این اتفاق در بسیاری از بخش‌های کتاب رخ داده است و امری کاملاً قابل‌پذیرش از نویسنده اصلی کتاب است.

کاستی‌ها: در بسیاری از قسمت‌های مختلف کتاب، ارجاعات به منابع اصلی رعایت نشده است. هم‌چنین، در برخی دیگر از بخش‌ها، که موضوع به اخبار و اطلاعات سازمان‌ها مرتبط است و یا در رابطه با موضوعاتی است که در حیطه تخصص نویسنده نیست، ارجاع به منبع اصلی ضرورت دارد؛ به‌طور مثال، جدول شماره ۴-۱۶ در صفحه ۷۴ مربوط به انواع روش‌های کنترل مصاحبه و جدول ۵-۱۶ در صفحه ۹۴ مربوط به انواع قوانین بین‌المللی درباره آزادی گردش اطلاعات نمونه‌ای از جداولی است که به ارجاع به منبع اصلی نیاز دارند.

در خصوص روش ارجاعات در متن کتاب نیاز است الگوی واحدی به کار گرفته شود. به‌عبارتی بهتر، اگر ارجاعات به کتاب خاصی صورت گرفته است، نیاز به ذکر شماره صفحه در کتاب مربوطه است و این امر در سراسر کتاب با یک روش یکسان رعایت شود. اما در حال حاضر در ارجاعات به کتب در برخی موارد شماره صفحه ذکر شده و در مواردی دیگر ذکر شماره صفحه انجام نشده است. از طرفی، در ارجاعات نیاز نیست نام همه همکاران در تمام دفعات تکرار ذکر شود و ذکر آن در اولین ارجاع کفایت می‌کند و در

دفعات بعد فقط اسم نویسنده اول و ذکر کلمه «همکاران» کافی است. اما در اغلب ارجاعات کتاب مورد بحث درج نام تمام همکاران صورت گرفته است و حتی در برخی ارجاعات نام نویسندگانی به اشتباه درج شده است که اثری از آن‌ها در فهرست منابع کتاب یافت نمی‌شود.

۳،۴،۳ کیفیت منابع استفاده شده

امتیازات: همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد، نویسنده کتاب در بسیاری از بخش‌های کتاب از تألیف و تصنیف هم‌زمان بهره گرفته است و این موضوع موجب برقراری ارتباط بهتر خواننده با محتوای فصل شده است، زیرا این سبک از نوشتار فاقد توقف‌ها یا سکنه‌های مطالعه کتاب شده است و به روان‌خوانی و فهم بهتر کتاب کمک کرده است.

کاستی‌ها: باتوجه به توسعه سریع رسانه‌ها در جهان نیاز است در کتب مرتبط با رسانه همواره از منابع جدید و به‌روز استفاده شود. اما در کتاب حاضر، به‌جز منابعی که توسط نویسنده اصلی نگاشته شده است و مورد ارجاع قرار گرفته، برخی منابع مورداستفاده قدیمی هستند و، باتوجه به اهمیت رسانه‌های نوین در عصر حاضر، بسیاری از منابع استفاده‌شده در این کتاب رسانه‌های نوین را مورد توجه قرار نداده‌اند؛ به‌طور مثال، در صفحات ۳۳ و ۳۶ در جایی که در خصوص رسانه‌های مختلف صحبت می‌شود رسانه‌های نوین مورد اشاره نیستند.

۴،۴،۳ جنبه کاربردی بودن محتوا

باتوجه به عنوان کتاب که بر کاربردی بودن مطالب آن برای خواننده اشاره دارد انتظار می‌رود که خواننده، پس از مطالعه بخش‌های مختلف کتاب، بتواند از آن به‌طور عملی استفاده کند. این کتاب امکان درک و فهم رسانه‌ها و نحوه کاربرد و اثرگذاری آن را به‌خوبی برای خواننده فراهم کرده است و به‌رغم مشکلات و ایرایشی که در برخی جملات کتاب وجود دارد، خواننده برای فهم و کاربرد مطالب کتاب آمادگی کافی را کسب می‌کند.

۴. نتیجه‌گیری

کتاب *رسانه و ورزش، با رویکردی کاربردی* کتاب ارزش‌مندی برای خوانندگان و عمدتاً دانشجویان کارشناسی رشته تربیت‌بدنی است. قلم شیوا و ساختار ساده جملات برای تسهیل انتقال پیام از نکات ارزش‌مند این کتاب است که به‌خوبی مورد توجه نویسندگان این کتاب

قرار گرفته است و حاصل آن برقراری ارتباط آسان متن کتاب با خواننده آن است. ارتباط مفهومی مطالب کتاب و تسلسل منطقی آن نشان‌دهنده تجربه و نگرش وسیع نویسندگان کتاب است که دربردارنده دامنه موضوعی، مفهومی، و کاربردی رسانه‌ها در ورزش است و به‌نوبه خود نشان از محتوای ارزشمند این کتاب دارد. کتاب رسانه و ورزش از محتوایی غنی و ارزشمند برای آموزش ابعاد مختلف کاربرد رسانه در ورزش برخوردار است. مطالعه این کتاب امکان آشنایی خواننده با ابعاد مختلف ارتباط رسانه با ورزش و همچنین آموختن نحوه کاربرد رسانه برای انتقال پیام‌ها و اطلاعات حوزه صنعت ورزش را به جامعه به‌طور مطلوب فراهم می‌سازد. اما این کتاب با اشکالات شکلی و ظاهری و همچنین مشکلات نگارش دستور زبان فارسی بسیاری همراه است که به ترتیب حاصل عملکرد فنی نامطلوب ناشر و ویراستار کتاب است. بر این اساس، نیاز است که در چاپ‌های آتی به رفع مشکلات ظاهری کتاب، از مختصات جلد تا صفحه‌آرایی آن، توجه شود تا، ضمن حفظ زیبایی، امکان طبقه‌بندی و دسترسی آسان به آن در کتابخانه و همچنین برقراری ارتباط خواننده کتاب با بخش‌های مختلف مطالب داخل کتاب فراهم شود. درضمن، رفع مشکلات ویراستاری کتاب از ضرورت‌های چاپ کتاب در نوبت‌های بعدی است، زیرا مشکلات نگارشی کتاب مانع از فهم مطالب و ارتباط مطلوب با محتوای معنایی کتاب شده است.

کتاب‌نامه

- پیرائی، خسرو (۱۳۹۶)، «بررسی و نقد کتاب اقتصاد بخش عمومی»، پژوهش‌نامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، س ۱۷، ش ۳، ۲۱-۳۵.
- دهقانی، رضا (۱۳۸۶)، «اصول نقد اثر و تحلیل محتوا»، سازمان تبلیغات اسلامی، بازیابی در: <http://old.ido.ir/a.aspx?a=1386050101>.
- رشیدی، صادق و فرهاد امینی (۱۳۹۸)، «نقد تحلیلی کتاب نشانه‌شناسی تئاتر و درام»، پژوهش‌نامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، س ۱۹، ش ۵، ۸۵-۱۰۲.
- رضوی، سیدعباس (۱۳۹۴)، «نقد و بررسی کتاب طراحی آموزش اثربخش»، پژوهش‌نامه انتقادی متون و برنامه‌های علوم انسانی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، س ۱۵، ش ۴.
- صادقی، عباس و صدور انوری (۱۳۸۵)، «تفکر انتقادی»، در: مجموعه مقالات کنگره ملی علوم انسانی، تهران: پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، بازیابی در:

<https://www.civilica.com/PaperSOCIALSCIENCECONF01SOCIALSCIENCECONF01_158.html>.

قاسمی، حمید و لقمان کشاورز (۱۳۹۶)، ورزش و رسانه، با رویکرد کاربردی، تهران: علم و ورزش.

کشکر، سارا، حمید قاسمی، و رضا صادقی (۱۳۹۲)، «تناسب حوزه نشر کتاب‌های ورزشی با انتظارات مخاطبان با تأکید بر عناصر آمیخته بازاریابی ورزشی»، مدیریت ورزشی، ش ۱۷.

مختاری، حیدر، حمیدرضا رضایی امید، و سودابه نوذری (۱۳۹۴)، «راه‌یابی آیین بدنویسی به نوشته‌های علم اطلاعات و دانش‌شناسی: نگاهی به مشکلات ویرایشی در مقاله‌های مجلات جاری»، مجله مطالعات کتاب‌داری و علم اطلاعات، پیاپی ۱۵.

Baig M. and S. A. Jawaid (2019), "Scientific Writing: Chapter 26", *How to Write a Book Review*, available at: <<https://www.researchgate.net/publication/332447215>>.

Bazerman, Charles (2010), "Evaluating the Book as a Whole: The Book Review", in: *The Informed Writer: Using Sources in the Disciplines*, The WAC Clearing House, Fort Collins, CO, available at: <<https://writing.colostate.edu/textbooks/informedwriter/chapter8.pdf>>.

Lee, D. J. et al. (2008), "Matching Book-Spine Images for Library Shelf-Reading Process Automation", IEEE International Conference on Automation Science and Engineering, Arlington, VA.

Mattern J. (2011), "How Important is Your Book's Spine Design?" AIP, Indie Publishing, available at all Freelance Writing: <<https://allfreelancewriting.com/how-important-is-your-books-spine-design/>>.

